

RAADSINFORMATIEBRIEF

Onderwerp:	Bestuurlijke route implementatie Omgevingswet
Datum:	24 juni 2021
Portefeuillehouder:	Marinus Biemans
Nummer:	RIB-MB-2114

Geachte heer, mevrouw,

In deze raadsinformatiebrief geef ik u informatie over de implementatie van de Omgevingswet, één van de opgaven uit de Ontwikkelagenda. Deze raadsinformatiebrief is een vervolg op de [raadsinformatiebrief van 28 juli 2020](#) en gaat in op de implementatie en geeft een doorkijk naar de door uw raad te nemen besluiten.

Aanleiding

De implementatie van de Omgevingswet is een omvangrijke transitie die naast een stelselherziening toeziet op een andere manier van werken. Deze transitie is voor de gemeentelijke organisatie omvangrijk en complex en grijpt in op zowel organisatie, cultuur (houding en gedrag), werkprocessen en instrumentarium. Hierdoor is Deurne niet alleen 'technisch klaar' voor de Omgevingswet, maar ook in staat te werken volgens de geest van de Omgevingswet.

Met het vernieuwen van het omgevingsrecht worden vier verbeteringen nagestreefd. Dit worden ook wel de 'verbeterdoelen van de Omgevingswet' genoemd.

1. Het omgevingsrecht is inzichtelijk, voorspelbaar en gemakkelijk in het gebruik.
2. De leefomgeving staat op een samenhangende manier centraal in beleid, besluitvorming en regelgeving.
3. Een actieve en flexibele aanpak biedt overheden meer afwegingsruimte om doelen voor de leefomgeving te bereiken.
4. Besluitvorming over projecten in de leefomgeving gaat sneller en beter.

Op onderstaande momenten heb ik u geïnformeerd over de implementatie van de Omgevingswet:

- Raadsinformatiebrief d.d. 27 juli 2020
- Themabijeenkomst d.d. 23 september 2020
- Themabijeenkomst d.d. 1 december 2020
- [Commissie Omgeving d.d. 9 februari 2021](#):
 - Discussienota adviesrecht bij buitenplanse omgevingsplanactiviteit
 - Discussienota participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteit
 - Uitgangspuntennotitie omgevingsvisie
- [Themabijeenkomst d.d. 8 juni 2021](#)

Daarnaast heeft u op [20 april 2021](#) de [Verordening Fysieke Leefomgeving](#) vastgesteld.

Visie

Voor de implementatie van de Omgevingswet is de missie uit de [Toekomstvisie 2030](#) – die u op [30 mei 2017](#) heeft vastgesteld – meer specifiek vertaald naar onderstaande visie:

Vanuit de houding 'ja, tenzij' streeft de gemeente Deurne in de geest van de Omgevingswet naar integrale, gedragen en snelle besluitvorming, ter vervulling van maatschappelijke

behoeften met en voor de samenleving. Mensen staan centraal en samen werken we aan een veilige en gezonde leefomgeving.

Kader

De Omgevingswet vormt een kader. Binnen dit kader hebben gemeenten ruimte om te bepalen op welke wijze zij invulling geven aan de implementatie van de Omgevingswet. De te nemen stappen zijn opgenomen in de [Roadmap Invoering Omgevingswet](#) en het overzicht '[Minimale acties Omgevingswet](#)') en vormen voor de gemeente Deurne het vertrekpunt. Het college voert deze acties en bereidt de door u te nemen besluiten voor.

Rol gemeenteraad

De omgevingsvisie en het omgevingsplan zijn de belangrijkste (nieuwe) instrumenten die richting en invulling geven aan 'een veilige en gezonde fysieke leefomgeving'. Uw gemeenteraad is het bevoegd gezag en stelt zowel de omgevingsvisie als het omgevingsplan vast. Met het vaststellen van de omgevingsvisie en het wijzigen van het omgevingsplan geeft u invulling aan het omgevingsrecht binnen de gemeente Deurne.

De overige door uw gemeenteraad te nemen besluiten, als onderdeel van de implementatie van de Omgevingswet, vormen veelal een afgeleide van de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Uitstel inwerkingtreding Omgevingswet

Onlangs is besloten dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet in ieder geval wordt uitgesteld tot 1 juli 2022. Meer informatie en achtergronden over dit uitstel vindt u in deze [link](#). De ambitie om de minimale acties van de Omgevingswet voor datum van inwerkingtreding uit te voeren en te implementeren blijft ongewijzigd.

Spoorboekje

Om u voor te bereiden op de te nemen besluiten, nemen wij u stap voor stap mee in het proces van implementatie van de Omgevingswet. Hieronder ga ik uitgebreider in op een aantal activiteiten.

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is één van kerninstrumenten van de Omgevingswet. Iedere gemeente moet een gebiedsdekkende omgevingsvisie hebben. We hebben meer tijd nodig om een zorgvuldige Omgevingsvisie aan u voor te leggen. Bij de behandeling van de uitgangspuntennotitie in de commissie van februari 2021 is al aangegeven dat de planning (zeer) ambitieus was. Wij hebben gaandeweg geconstateerd dat nog een aantal belangrijke keuzes gemaakt moeten worden, daarvoor is echter meer inzicht nodig.

Extra verdieping wenselijk

Om dit inzicht te krijgen, wordt een extra verdiepingsslag gemaakt. Deze bestaat onder andere uit het maken van een 'foto van de leefomgeving'. Deze foto geeft nauwkeurig inzicht in de huidige staat van de leefomgeving, de (verwachte) effecten van het huidige beleid en knelpunten. Op basis hiervan kunnen ambities worden aanscherpt en kan het omgevingsbeleid in de juiste richting worden uitgewerkt. Deze extra 'verdieping op basis van feiten' vindt, naast de geplande verdieping op basis van de resultaten van de gehouden [enquête en gesprekken met de Deurnese samenleving](#), plaats.

Bij het besluit tot een extra verdiepingsslag en het maken van een foto, spelen ook de volgende overwegingen een rol. De foto is een mogelijkheid om op basis van onafhankelijke gegevens in de spiegel te kijken. Het biedt een basis voor een te ontwikkelen dashboard voor monitoring van de effecten van beleid, ingezette programma's en acties. Daarbij ontstaat ook meer inzicht in de eigen mogelijkheden van de gemeente. Aan welke knoppen

kunnen wij draaien, wat zijn de effecten en waar zijn anderen (rijk, provincie, derden) leidend.

Meenemen bovenlokale beleidskaders

Bij het maken van de keuzes, bepalen van de ambities, moeten we rekening houden met een aantal in ontwikkeling zijnde beleidskaders op Peel, regionaal en bovenregionaal niveau. Denk aan de op te stellen regionale Ontwikkelstrategie voor de Peel in het verlengde van het MIRT-onderzoek Verstedelijking en bereikbaarheid Brainportregio, de Omgevingsagenda Zuidoost Brabant: schaa sprong Brainportregio (Woondeal stedelijk gebied Eindhoven)¹, en de aanwijzing van de Peel als Novi-gebied in het kader van de Nationale Omgevingsvisie².

Planning

Het college zal in september 2021, mede op basis van de te maken 'foto van de leefomgeving', besluiten over het wel of niet volgen van een MER- of OER-procedure (Milieu Effect Rapportage of Omgevings Effect Rapportage) voor de omgevingsvisie als geheel of op termijn voor deelgebieden/projecten. Door de foto wordt de urgentie van opgaven in beeld gebracht en dat is, in combinatie met het besluit over een eventuele MER- of OER-procedure, een van de aspecten die in de commissie Omgeving van oktober 2021 nader besproken wordt. Als gekozen wordt voor een MER- of OER-procedure dan is het de verwachting dat de vaststelling van de omgevingsvisie verschuift naar Q2 2023.

De aangepaste planning van de omgevingsvisie zonder MER- of OER-procedure ziet er als volgt uit:

- 12 oktober 2021 Bespreken 'foto van de leefomgeving', en de enquêtes / verdiepende gesprekken (commissie - opiniërend)
- Q1 2022 Bespreken raamwerk omgevingsvisie aan de hand van botsproeven (themabijeenkomst)
- Q2 2022 Ontwerp omgevingsvisie (commissie en raad – vrijgeven voor ter inzage)
- Q3 2022 Ter inzage leggen ontwerp omgevingsvisie
- Q4 2022 Vaststellen omgevingsvisie (commissie en raad – besluitvormend)

Spelregels participatie

Participatie is één van de belangrijke onderdelen uit de Omgevingswet. De gemeente is verplicht om spelregels voor participatie op te stellen. Daarin wordt vastgelegd hoe participatie bij de ruimtelijke instrumenten wordt vormgegeven, welke eisen daarbij gelden en hoe de gemeente dit toetst.

Op 8 juni 2021 hebben wij tijdens een themabijeenkomst onder begeleiding van Pascale Georgopoulou van de VNG gesproken over participatie. In de commissie van september 2021 gaan wij aan de hand van de vragen van de VNG over participatie en botsproeven verder met u in gesprek over dit thema.

Gemeentelijke adviescommissie ruimtelijke kwaliteit

Onder de Omgevingswet is de gemeente verplicht een commissie in te stellen die in ieder geval tot taak heeft te adviseren over de aanvragen van een omgevingsvergunning voor een Rijksmonument (gemeentelijke adviescommissie). Bij deze commissie kunnen ook andere adviesrollen worden belegd (bijvoorbeeld welstand).

¹ U bent hierover eerder geïnformeerd bij de behandeling van de zienwijze op het werkprogramma van de MRE, raadsvergadering van 26 januari 2021.

² Op 12 juli 2021 is er een webinar over dit thema. Via de griffie wordt u hiervoor uitgenodigd.

In januari 2021 is met de welstandcommissie en monumentencommissie een gesprek gevoerd over dit onderwerp. Op dit moment wordt de modelverordening op de gemeentelijke adviescommissie van de VNG voor Deurne op maat gemaakt. In de raad van september 2021 leggen wij deze verordening ter besluitvorming aan u voor.

Adviesrecht raad en participatie bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit

De gemeenteraad kan voor initiatieven die in strijd zijn met het omgevingsplan, de zogenaamde buitenplanse omgevingsplanactiviteit, gevallen aanwijzen waarvoor een bindend advies van de raad nodig is. Hetzelfde geldt voor gevallen waarvoor participatie verplicht wordt gesteld.

In de commissie van februari 2021 is aan de hand van een [discussienota](#) met u over dit onderwerp gesproken. In de raad van november 2021 leggen wij u een voorstel ter besluitvorming aan u voor.

Stand van zaken implementatie

Voor de implementatie van de Omgevingswet heeft uw raad een krediet van € 500.000 (2020) en € 500.000 (2021) beschikbaar gesteld.

De implementatie vraagt om een forse investering vanuit gemeenten en omvat meer dan alleen de onderdelen die ter besluitvorming aan uw raad worden voorgelegd. De implementatie van de Omgevingswet heeft gevolgen voor de organisatie, de cultuur (houding en gedrag), de werkprocessen en het instrumentarium. Achter de schermen wordt onder andere gewerkt aan het implementeren van nieuwe benodigde software-systemen en het opnieuw inrichten van werkprocessen. In de themabijeenkomst van 15 september 2021 informeer ik u, aan de hand van de minimale acties, Omgevingswet van de VNG, in de breedte over de (financiële) voortgang van de implementatie van de omgevingswet.

Overzicht

Hieronder vindt u per activiteit een overzicht van de planning.

Omgevingsvisie		
- Foto, resultaten participatie	Opiniërend	Commissie oktober 2021
- Raamwerk omgevingsvisie	Opiniërend	Commissie Q1 2022
- Ontwerp omgevingsvisie	Besluitvormend	Raad Q2 2022
- Vaststellen omgevingsvisie	Besluitvormend	Raad Q4 2022
Implementatie omgevingswet	Themabijeenkomst	Commissie september 2021
Gemeentelijke adviescommissie	Besluitvormend	Raad september 2021
Participatieleidraad (spelregels)	Opiniërend	Commissie september 2021
Adviesrecht BOPA ³	Besluitvormend	Raad november 2021
Participatie BOPA ⁴	Besluitvormend	Raad november 2021
Plan van aanpak omgevingsplan	Besluitvormend	Raad december 2021

Onderstaande activiteiten worden momenteel voorbereid en volgt nog een planning:

- Verordening nadeelcompensatie
- Mandaatregeling
- Legesverordening

³ Buitenplanse omgevingsplanactiviteit

⁴ Buitenplanse omgevingsplanactiviteit

De Omgevingswet is omvangrijk en complex en legt fors beslag op de ambtelijke capaciteit. Waar mogelijk wordt samengewerkt met gemeenten uit de regio of wordt gebruik gemaakt van handreikingen of modelverordeningen van de VNG. Dit kan tot gevolg hebben dat de planning (zowel in naar voren als naar achteren) wordt bijgesteld. Bij iedere voortgangsrapportage zullen wij het spoorboekje actualiseren en u hierover via de raadsplanning informeren.

Wethouder
drs. Marinus Biemans